

Baaniyam — Lambarka Sagaalaad

Xariiqda Afraad

Jeff Pippenger

2025-04-01

Oo boqorka koonfureeduna cadho buu ku kici doonaa, wuuna soo bixi doonaa oo la dagaallami doonaa isaga, kaas oo ah boqorka woqooyi; oo isagu wuxuu soo bixin doonaa ciidan aad u badan; laakiinse ciidankaas gacantiisaa lagu gelin doonaa. Oo markuu kaxaysto ciidankaas, qalbigiisu kor buu isu qaadi doonaa; oo tobannaan kun oo badan ayuu hoos u ridi doonaa; hase ahaatee, taasu xoog kuma siin doonto isaga. Daniel 11:11, 12.

Aayadaha kow iyo tobnaad iyo laba iyo tobnaad waxay tilmaamayaan guushii Putin ka gaadhay Ukraine iyo Midowga Yurub, iyo wixii ka dambeeyey iyo cawaaqibtii ku habsatay Putin guushiisa ka dib dagaalka Ukraine, sida uu u matalo Ptolemy guushiisii Raphia sannadkii 217 BC iyo halaagga aayadda laba iyo tobnaad. Dulucda aayadahani waa koritaanka iyo dhicitaanka boqorka koonfureed.

Ilaa heerkan maqaalladu waxay aqoonsanayeen mawduucyada aasaasiga ah ee xariiqyada nebiyadeed ee cutubka kow iyo tobnaad. Aayadda kow iyo tobnaad waxay u baahan tahay waqti yar oo dheeraad ah ka hor inta aynaan hore ugu sii gudbin cutubka. Daanyeel kow iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaad, waxay la jaanqaaddaa Muujintii kow iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaad.

Oo saddex maalmood iyo badh dabadeedna Ruuxa nolosha oo xagga Ilaah ka yimid ayaa galay iyaga, oo waxay ku istaageen cagahooda; cabsi weynna waxay ku dhacday kuwii arkay iyaga. Muujintii 11:11.

Sannadkii 2023, labadii markhaati ee bahalkii ka soo baxay yaamayska aan gunta lahayn dilay ayaa cagahooda ku istaagay. Markhaatiga geeska Jamhuuriga ah wuxuu bilaabmay sannadkii 2015 markii Donald Trump ku dhawaaqay inuu u tartamayo madaxtinnimada, oo sannadkii 2020 masduulaagii, oo ay dunida ku metelayeen caalamiyiintu, iyo caalamiyiinta ah xisbiga Dimuqraadiga oo laashanaya caalamiyiinta xisbiga Jamhuuriga (RINO's), ayaa xadeen doorashadii oo Joe Biden ku fadhiisay, sidaasna Donald Trump jidka ugu dileen. Geeska Protestanka ah ee ay matalayso wasaaradda Future for America waxaa lagu dilay faafinta saadaal khaldan oo ku sifaynaysay weerar ay Islaamku ku qaadi doonaan Nashville. Sannadkii 2023, labadii gees ee Jamhuuriga iyo Protestanka ahaa labaduba waa la sara kiciyey. Aayadda kow iyo tobnaad waxay tilmaamaysaa bilowgii Dagaalka Yukrayn ee sannadkii 2014 iyo wixii ka dambeeyey ilaa guushii ugu dambaysay ee Putin iyo Ruushka.

Aayadda kow iyo tobnaad waa imtixaanka muuqaalka ah ee ku dhammaada xukunka ee Adventism-ka guud ahaan, laakiin sidoo kale wuxuu khuseeyaa kuwa aqbalay iftiinka 9/11 iyo imaatinka hoogga saddexaad; hase ahaatee, ugu horrayn wuxuu quseeyaa kuwa lagula xisaabtami doono iftiinka wax sii sheegidda ee si tartiib tartiib ah loo furay tan iyo Luulyo 2023.

Hoggaamintii Adventism-ka waa laga gudbay sannadkii 1989, sida lagu tusaaleeyey dhalashadii Masiixa ee muddadaas nebiyaysan. Baabtiiskii Masiixa ayuu bilaabay inuu u yeedho xertii ahayd “aasaaska” Kaniisadda Masiixiyiinta, taasoo sidaas ku ahayd tusaale u ah 9/11, markii imaatinka Islaamka ee hoogga saddexaad Rabbigu dadkiisa dib ugu hoggaamiyey jidadkii hore ee Yeremyaah, kuwaas oo matala aasaaska Adventism-ka. 9/11 waxaa xukunkii kuwa nool ka bilaabmay guriga Ilaah, Adventism-kuna waxay diiday iftiinkii malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad si la hubo sida Yuhuuddu u diideen Ciise inuu yahay Masiixa. Kuwii aqbalay iftiinkii malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad ayaa markaas lagu imtixaamay niyad-jabkii Luulyo 18, 2020.

Bishii Luulyo ee sannadka 2023, iftiinka Daanyeel kow iyo toban, aayadda kow iyo toban, ayaa aqoonsanaya xariiqda dibadda ee runta hadda jirta. Iftiinkaas oo ku saabsan dhammaystirka nebinnimada ee dibadda, kaas oo laga helo aayadda kow iyo tobnaad ee Daanyeel kow iyo toban, ayaa loo furay bikradihii la sara kiciyey ee ku xusan aayadda kow iyo tobnaad ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad. Muujintu waxay aqoonsanaysaa taariikhda gudaha ah ee Daanyeel u furo sidii taariikhda dibadda.

Kuwa tixgeliyey iftiinkii la furay oo billowday Luulyo 2023, waxay matalaan laba dabaqadood oo kala duwan, waayo waxaa hore u jiray kuwii mar wada socday ka dib Luulyo 2023, kuwaas oo aan mar dambe wada socon. Xukunku waa horusocod, oo ka bilaabanaya 9/11 kaniisadda Seventh-day Adventist waxaa la siiyey “wakhti ay ku toobadkeento” diidmadeedii “xeerarka fasiraadda waxsii sheegidda ee uu qaatay Miller iyo saaxiibbadiis,” kuwaas oo ay si tartiib-tartiib ah u diiday iyadoo ka bilaabaysa 1863. Laga bilaabo 9/11 ilaa Luulyo 18, 2020 kaniisadda Seventh-day Adventist waxaa la siiyey fursaddeedii ugu dambaysay ee ay ku toobadkeento, waxaana markaas la imtixaamay kuwii ka qaybqaatay ku dhawaaqistii Nashville ee 2020. Luulyo, wejiga ugu dambeeya ee daahirintu waxaa matala aayadda kow iyo tobnaad ee cutubyada kow iyo tobnaad ee ku jira buugaagta Daanyeel iyo Muujintii.

Habkan tijaabadan gudaheeda ayaa lagu dhammeystiraa tijaabada labaad ee saddexda tijaabo ka mid ah. Tijaabada labaad waa tijaabo muuqaal ah, taas oo ay ka horrayso tijaabada rabitaanka, kuna soo gebagabowda tijaabada saddexaad, taas oo ka duwan labadii tijaabo ee ka horreeyey ah tijaabo kala-sooc ah. Marka bikraduhu ay saqda dhexe ku toosan qaylada ah, “Bal eega, aroosku waa imanayaa,” koox baa haysata saliiddii loo baahnaa, halka kooxda kalena lunto. Millerites-ku waxay fuliyeen waayo-aragnimadan qudheeda, iyagoo sidaas yeelayna waxay muujiyeen faham ku saabsan xariiq nebiyadeed oo dibadda ah iyo mid gudaha ah.

Markii ay ku dhawaaqayeen farriintii malaa’igta labaad iyagoo kaniisadaha Protestanka ee dhacay u aqoonsanaya gabdhihii Baabuloon, waxay ku dhawaaqayeen farriin ka baxsan waayo-aragnimadooda. Si ay u ku dhawaaqaan farriinta Qaylada Saqda Dhexe, marka hore waxay u baahnaayeen inay isu arkaan inay yihiin bikradihii ku jiray wakhtigii dib-u-dhaca. Aayadda kow iyo tobnaad ee labadaba Daanyeel iyo Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, farriimaha gudaha iyo dibaddaba waxaa loo furay inay yihiin runta wakhtigan tan iyo Luulyo 2023.

Cutubka koowaad ee Daanyeel, tijaabadii labaad ee muuqata waxay ahayd markii la arkay Daanyeel iyo saddexdii mudane wejiyadoodu ka qurux badan yihiin oo ka buuran yihiin “muuqaal ahaan” kuwii cunayay cuntadii Baabuloon. Cutubka labaad, tijaabada muuqata waxaa loo metelay tijaabo nebiyadeed oo u baahan in si sax ah loo fasiro farriin qarsoon oo ugu dambayntii la muujiyey inay tahay sanamka boqortooyooyinka wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Cutubyada koowaad, labaad, iyo saddexaad ee Daanyeel waxay matalaan malaa’igta koowaad, labaad, iyo saddexaad ee Muujintii afar iyo tobnaad.

Malaa’igta labaad ee Muujintii afar iyo tobnaad wuxuu ka hadlayaa farriinta dibadda ee taariikhda Millerite-ka, cutubka labaad ee Daanyeelna sidoo kale wuxuu ka hadlayaa xariiqda dibadda isaga oo adeegsanaya sanamka bahallada ee taariikhda waxsii-sheegidda. Imtixaankii muuqaalka ahaa ee cutubka koowaad wuxuu ku salaysnaa Daanyeel iyo saddexdii mudane ee qiimaha lahaa, sidaas darteedna waa xariiqda gudaha. Xariiqyada dibadda iyo gudaha ee waxsii-sheegidda, oo lagu matalay isbarbardhigga Daanyeel cutubyada koowaad ilaa saddexaad iyo saddexda malaa’igood ee Muujintii afar iyo tobnaad, waxay soo saaraan markhaati kale oo ku saabsan farriinta malaa’igta labaad sida ay u rumoowday Millerites-ka.

Milleriyiintu waxay ku dhawaaqeen farriin dibadeed iyo mid gudaha ah labadaba markii ay fuliyeen ku dhawaaqistii Qaylada Saqda Dhexe. Farriintooda dibadeed waxay ahayd tan malaa’igta labaad ee Muujintii afar iyo tobnaad, sidaas awgeedna si toos ah ayay farriintii Milleriyiinta ugu xidhaysay malaa’igta labaad iyo sanamka Daanyeel labaad. Sanamku wuxuu matalaa boqortooyooyinka dibadeed ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah laga bilaabo Baabuloonkii dhabta ahaa ilaa Baabuloonka casriga ah oo dhammaadkiisa gaadha xidhitaanka wakhtiga imtixaanka aadanaha. Milleriyiintu mar kale ayay ku xidhmaan farriinta dibadeed ee Baabuloon. Imtixaankii aragga ee Daanyeel wuxuu ku salaysnaa cuntadii uu doortay inuu cuno, malaa’igtii kowaad ee Muujintii tobnaad oo soo degtayna iyadoo hal cag dhulka saartay tan kalena badda, waxay haysatay buug yar oo furan, kaas oo Yooxanaa lagu amray inuu cuno. Malaa’igta kowaad waxaa lagu metelaa rabitaanka cunnada, waxaana ku xiga imtixaan arag. Imtixaanka araggu wuxuu ka kooban yahay xariiq run ah oo gudaha ah iyo mid dibadeed.

Aayadda kow iyo tobnaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad, oo barbar socda aayadda kow iyo tobnaad ee Muujintii kow iyo tobnaad, waxay matalaysaa imtixaanka aragga ee laba-geesoodka ah. Imtixaanku wuxuu ku soo dhammaadaa imtixaanka litmus-ka, marka bikraduhu muujiyaan inay saliidda hayaan iyo in kale. Muujintaasu waxay dhacdaa wax yar ka hor xidhitaanka wakhtiga nimcada ee sharciga Axadda ee Maraykanka. Xidhitaanka wakhtiga nimcada ee sharciga Axadda waxaa astaan ahaan u sii muujisay Oktoobar 22, 1844. Wax yar ka hor Oktoobar 22, 1844, Agoosto 17, 1844, reer Miller waxay farriinta u qaadeen sida hir-badeed xoog leh oo ku fiday xeebaha bari ee Maraykanka.

1989 waa wakhtiga dhammaadka, markaas oo kitaabkii Daanyeel la furay; marka kitaabka Daanyeel la furo had iyo goor waxaa kordha aqoon, taas oo dhalisa laba nooc oo caabudayaal ah. 1989 waa tii ugu horraysay saddexdaas tiir-calaamadeed ee imtixaanka, sida lagu matalay imaatinkii malaa’igta kowaad sannadkii 1798. Markii malaa’igtii kowaad soo degtay Agoosto 11, 1840, waxay astaan u ahayd malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad oo soo degaysa 9/11.

Niyad-jabkii ugu horreeyey ee taariikhda Milleriyiinta ayaa calaamadeeyey imaatinka malaa'igta labaad, wuxuuna astaan u ahaa Luulyo 18, 2020, iyo bilowgii wakhtiga dib-u-dhaca. Milleriyiintu si tartiib-tartiib ah ayey ugu baraarugeen fariinta malaa'igta labaad iyo in iyagu ahaayeen bikradihii ku jiray masaalka tobanka bikradood. Waxay si buuxda ugu baraarugeen shirkii xerada Exeter bishii Agoosto ee 1844. Boqol iyo afartan iyo afarta kun waxaa la baraarujiyey Luulyo 2023 markii fariinta Qaylada Saqda-dhexe ay billowday in si tartiib-tartiib ah loo furo.

Wakhtigii sugitaanku waxay ugu dhammaatay Milleriyiintii Exeter, sida ay ugu dhammaatay qoyska Laasaros markii Ciise soo sara kiciyey Laasaros si taasu u noqoto falka taajka u ah adeegiddii Masiixa, markii Laasaros noqday “shaabaddii” adeeggiisa. Soo sarakicidda Laasaros waxay calaamad u tahay dhammaadka wakhtiga sugitaanka, iyo shaabadaynta dadka Ilaah. Gelitaankii Guusha lahaa ee xigay wuxuu tusaale u ahaa ku dhawaaqiddii fariinta Qaylada Habeen-barka ee taariikhda Milleriyiinta. Mawduuca aayadda kow iyo tobnaad ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad waa kacitaanka iyo dhicitaanka boqorka koonfureed, wuxuuna horseedaa dagaalkii Panium ee aayadaha saddex iyo tobnaad ilaa shan iyo tobnaad. Aayadahaasu waa tijaabada lagu kala garto ee meesha shaabadda lagula saaro wejiyada ragga iyo dumarka loo qaadayo calan ahaan aayadda lix iyo tobnaad.

Aayadda shan iyo tobnaad waxay ku rumoowday Dagaalkii Panium, kaas oo la jaanqaadaya booqashadii Masiixu ku tegay Caesarea Philippi. Halkaas oo Caesarea Philippi ku taal, Masiixu magaca Simoon Barjonah ugu beddelay Butros, taasoo calaamad u ahayd shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun. Wixii markaas ka dambeeyey, iftiinka iskutallaabta dhowaan imanaysa ayaa xertiisii loo furay. Markii Masiixu magaca Simoon ugu beddelay Butros wax yar ka hor iskutallaabta, waxay la jaanqaaday tijaabadii litmus ee Exeter iyo Laasaros, taas oo horseedday Gelitaankii Guusha lahaa ee Yerusaleem. Kulankii xerada Exeter ee 12-ka ilaa 17-ka Agoosto wuxuu matalaa ku sugnaanshaha ugu dambeeya ee runta ka hor gariirka, kaas oo ah dhulgariirka sharciga Axadda ee cutubyada kow iyo tobnaad ee Daanyeel iyo Muujintii.

“Shaqada Battle Creek ka socota waa isla nidaamkaas. Hoggaamiyeyaasha sanitarium-ka waxay isku dhex dareen kuwa aan rumaysnayn, iyagoo u oggolaaday inay golayaashooda galaan, si ama si kale; hase yeeshee waxay la mid tahay inay shaqada u gelayaan iyagoo indhahoodu xiran yihiin. Waxay ka maqan tahay garasho ay ku arkaan waxa mar kasta nagu soo degi kara. Waxaa jira ruux quusasho, dagaal iyo dhiig-daadasho leh, ruuxaasana sii kordhi doona ilaa dhammaadka wakhtiga. Isla marka dadka Ilaah lagu shaabadeeyo fooddooda—mana aha shaabad ama calaamad la arki karo, ee waa ku sugnaansho runta ah, xagga garashada iyo xagga ruuxa labadaba, si aan loo dhaqaajin karin—marka ugu horraysa ee dadka Ilaah la shaabadeeyo oo loo diyaarsho ruxitaanka, way iman doontaa. Runtii, mar hore ayay billowday. Xukummada Ilaah hadda waxay saaran yihiin dalka, si ay noogu noqdaan digniin, si aynu u ogaanno waxa imanaya.” Manuscript Releases, mugga 10, 252.

Shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun waxaa lagu matalay shirkii teendhooyinka ee Exeter, Masiixu isagoo Simoon magiciisii u beddelay Butros, iyo sarakicintii Laasaros. Sarakicintaasu waxay astaan u tahay sarakicidda labada markhaati ee ku xusan Muujintii cutubka kow iyo tobnaad. Aayadaha toban ilaa lix iyo tobnaad waxay matalaan taariikhda qarsoon ee

aayadda afartan. Furidda shaabbadda taariikhda qarsoon ee aayadda afartan waxay ka bilaabatay gudashada taariikheed ee aayadda kow iyo tobnaad iyo dagaalkii Yukrayn. Laga bilaabo Luulyo 2023 taariikhdaas qarsoon waxay ku jirtay geeddi-socodka furitaanka shaabbaddeeda oo uu sameynayo Libaaxa qabiilka Yahuudah.

Markii musharraxiintii ka mid noqon lahaa boqolka iyo afartan iyo afarta kun dib loo soo sara kiciyey aayadda kow iyo tobnaad ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, imtixaankii muuqaalka ahaa ee nebiyadeed ee ay khasab tahay in laga gudbo ka hor xidhitaanka albaabka nimcada ee sharciga Axadda, kaas oo Sister White ku aqoonsanayso inuu yahay imtixaanka sawirka bahalka, ayaa bilaabmay.

“Rabbigu si cad ayuu ii tusay in ekaanshaha bahalka la samayn doono ka hor intaan wakhtiga nimcadu xidhmin; waayo, waxay noqon doontaa imtixaanka weyn ee dadka Ilaah, kaas oo masiirkooda weligeed ah lagu go’amin doono. Mawqifkaagu waa isku dhexyaac iskhilaafyo ah oo sidaan u qasan in ay aad u yar yihiin kuwa lagu khiyaanayn doono.

“Muujintii 13 mawduucan si cad baa loo soo bandhigay; [Muujintii 13:11–17, waa la soo xigtay].”

“Tanu waa imtixaanka ay tahay in dadka Ilaah maraan ka hor inta aan la shaabadayn. Kuwaas oo dhan ee daacadnimadooda Ilaah ku caddeeyey iyagoo xajinaya sharcigiisa, kana diidaya inay aqbalaan sabti been-abuur ah, waxay istaagi doonaan hoosta calanka Rabbiga Ilaaha ah ee Yehowah, waxayna heli doonaan shaabadda Ilaaha nool. Kuwa ka tanaasula runta samada ka timid oo aqbala sabtida Axadda, waxay heli doonaan calaamadda bahalka.” Manuscript Releases, volume 15, 15.

Xarriiqda dibadda ee waxsii sheegiddu waxaa la furay taariikhda aayadda kow iyo tobnaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad, xarriiqda gudahana waxaa la furay Muujintii cutubka kow iyo tobnaad aayaddiisa kow iyo tobnaad. Xarriiqda dibaddu waxay tilmaamaysaa sida sawirka bahalka, oo metela isu-tagga kaniisadda iyo dawladda iyadoo kaniisaddu ay gacanta ku hayso xiriirkaas, loo sameeyo muddada xukunka kuwa nool. Xarriiqda guduhu waxay tilmaamaysaa sida sawirka Masiixa, oo metela isu-tagga ilaahnimada iyo dadnimada, loo sameeyo inta lagu jiro xukunka kuwa nool.

Dhaqdhaqaaqii dib-u-habaynta ee malaa’igta saddexaad iyo boqol iyo afartan iyo afarta kun waxay bilaabatay wakhtigii dhammaadka sannadkii 1989, sida lagu matalay aayadda tobnaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad. Markaas ayaa rumoobidda qumman ee cutubka laba iyo tobnaad ee Daanyeel bilaabatay.

Oo wuxuu yidhi, Tag jidkaaga, Daanyeelow; waayo, erayadu way xidhan yihiin oo way shaabadaysan yihiin ilaa wakhtiga dhammaadka. Kuwo badan waa la daahirin doonaa, oo waa la caddayn doonaa, oo waa la tijaabin doonaa; laakiin kuwa sharka leh shar bay samayn doonaan; oo kuwa sharka lehna midkoodna ma fahmi doono; laakiin kuwa caqliga leh way fahmi doonaan. Daanyeel 12:9, 10.

Aayadda tobnaad ee cutubka kow iyo tobnaad waxay ka dhigan tahay bilowga “hab nadiifin” ah oo malaa’igtii kowaad ku astaysan tahay in Ilaah laga cabsado. Aayadaha kow iyo tobnaad iyo laba iyo tobnaad waxay ka dhigan yihiin halka ay boqol iyo afar iyo afartan kun lagu caddeeyo. Kitaabka Sekaryaah ayaa aqoonsanaya waayo-aragnimadaas.

Markaasuu i tusay Yashuuca wadaadka sare oo taagan malaa’igta Rabbiga hortiisa, Shaydaanna taagan midigtiisa si uu isaga u horjoogsado. Rabbiguna wuxuu Shaydaan ku yidhi, Rabbigu ha ku canaanto, Shaydaanow; haah, Rabbiga Yerusaleem doortay ha ku canaanto; sow kanu ma aha qori dabka lagaga soo baxay? Haddaba Yashuuca wuxuu huwanaa dhar wasakh ah, oo wuxuu taagnaa malaa’igta hortiisa. Kolkaasuu u jawaabay oo la hadlay kuwii hortiisa taagnaa, isagoo leh, Ka qaada dharka wasakhaysan. Isagana wuxuu ku yidhi, Bal eeg, xumaantaadii waan kaa qaaday, oo waxaan kugu huwin doonaa dhar beddelan. Aniguna waxaan idhi, Ha saaraan cimaamad qurux badan madaxiisa. Sidaas daraaddeed cimaamad qurux badan bay madaxiisa saareen, oo dhar bay ku huwiyeen. Malaa’igtii Rabbiguna way ag taagnayd. Sekaryaah 3:1–5.

Qaybtan waxaa lagu rumoobay shaqada ugu dambaysa ee Masiixa oo ah Wadaadka Sare, waxayna ka dhigan tahay shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun.

“Aragtidii Sekaryaah ee Yashuuca iyo Malagguba si gaar ah oo xoog leh bay ugu habboon tahay waayo-aragnimada dadka Ilaah ee ku jirta marxaladaha xidhitaanka ee maalinta weyn ee kafaaraggudka. Kaniisadda hadhay markaas waxaa la gelin doonaa imtixaan iyo cidhiidhi weyn. Kuwii xajiyaa amarrada Ilaah iyo iimaanka Ciise waxay dareemi doonaan cadhada masduulaagga iyo ciidammadiisa. Shaydaan dunida wuxuu u tiriyaa inay yihiin ra’yaddiisa; xukun buuna ka hantiyey xataa kuwo badan oo sheegta inay Masiixiyiin yihiin. Hase ahaatee, halkan waxaa jooga koox yar oo iska caabinaysa sarreyntiisa. Haddii uu ka tirtiri kari lahaa iyaga dhulka, guushiisu way ahaan lahayd mid dhamaystiran. Sida uu quruumaha jaahilka ah ugu saameeyey inay Israa’iil baabbi’iyaan, sidaas oo kale mustaqbalka dhow ayuu u kicin doonaa quwadaha sharka leh ee dhulka inay baabbi’iyaan dadka Ilaah. Dadka waxaa lagu khasbi doonaa inay adeecaan amarro bini’aadmi ah oo ka hor imanaya sharciga rabbaaniga ah.” Prophets and Kings, 587.

“Muuqaallada gabagabada ee maalinta weyn ee kafaaraggudka” waa shaabadaynta marka hore boqol iyo afar iyo afartan kun, taas oo dabadeed ay raacdo shaabadaynta carruurta kale ee Ilaah ee hadda ku jira Baabuloon.

“Sida dadka Ilaah naftooda u dhibaan hortiisa, iyagoo baryaya daahirnimo qalbi, amarka ayaa la siiyaa, ‘Dharka wasakhda leh ka qaada,’ waxaana la yidhaahdaa ereyo dhiirrigelin leh, ‘Bal eeg, xumaantaadii waan kaa fogeeyey, oo waxaan kuu huwin doonaa dhar beddelan.’ Sekaryaah 3:4. Khamiiska aan iin lahayn ee xaqnimada Masiixa ayaa la saaraa carruurta Ilaah ee la tijaabiyey, la duufsaday, ee aaminka ah. Kuwa hadhay ee la quudhsaday waxaa loo huwiyaa dhar ammaanu ka muuqato, si aan mar dambe loogu nijaasayn fasaadka dunida. Magacyadooda waxaa lagu hayaa kitaabka nolosha ee Wanka, iyadoo lagu qoro kuwa aaminka ah ee qarniyada oo dhan. Waxay iska caabiyeen xeeladaha khiyaanoolaha; daacadnimadooda lagama jeedin guuxa masduulaagga. Haatan weligoodba way ka nabad qabaan dhagarta kan wax duufsada. Dembiyadooda waxaa loo wareejiyaa kii dembiga asalkiisa ahaa. ‘Koofiyad

qurux badan' ayaa madaxyadooda la saaraa.”

Intii Shaydaanku ku adkaysanayay dacwadihiisa, malaa'ig quduus ah, oo aan la arki karin, ayaa marba dhinac u kala soconayay, iyagoo kuwa aaminka ah dul saaraya shaabadda Ilaaha nool. Kuwanu waa kuwa Buur Siyoon la taagan Wanka, iyagoo magaca Aabbaha fooddooda ku qoran yahay. Waxay carshiga hortiisa ku gabyaan gabayga cusub, kaas oo ah gabay aan ninna baran karin marka laga reebo boqol iyo afar iyo afartan kun oo laga soo furtay dhulka. “Kuwanu waa kuwa Wanka raaca meel kastoo uu tago. Kuwanu waxaa laga soo furtay dadka dhaxdooda, iyagoo ah midhaha ugu horreeya oo loo bixiyey Ilaah iyo Wanka. Afkoodana khiyaano lagama helin, waayo, iyagu eedla'aan bay ku yihiin carshiga Ilaah hortiisa.” Muujintii 14:4, 5.

“Hadda waxaa la gaaray dhammaystirka buuxa ee erayadii Malaa'igta: ‘Haddaba maqla, Yashuuca wadaadka sare ahow, adiga iyo saaxiibbadaada hortaada fadhiya; waayo, iyagu waa niman lala yaabo; waayo, bal eeg, waxaan soo bixin doonaa Addoonkayga Laanta ah.’ Sekaryaah 3:8. Masiixu waxaa loo muujiyey inuu yahay Bixiyaha iyo Samatabbixiyaha dadkiisa. Hadda runtii kuwa hadhayu waa ‘niman lala yaabo,’ sida ilmada iyo is-hoosaysiintii xajkoodii ay meel ugu bannaynayaan farxad iyo sharaf hortiisa Ilaah iyo Wanka. ‘Oo maalintaas Laanta Rabbigu waxay ahaan doontaa qurux iyo ammaan, oo midhaha dhulkuna waxay u ahaan doonaan wanaag iyo qurux kuwa reer binu Israa'iil ee baxsaday. Oo waxay noqon doontaa in kii Siyoon ku hadha iyo kii Yerusaaalem ku sii nagaada loogu yeedhi doono quduus, xataa mid kasta oo ka mid ah kuwa Yerusaaalem loogu qoray kuwa nool.’ Ishacyaah 4:2, 3.” Prophets and Kings, 591, 592.

Shaabadeyntu waa tallaabada labaad ee “la sifeeyey, la caddaysiiyey, oo la tijaabiyey” ee Daanyeel. Aayadaha kow iyo tobnaad iyo laba iyo tobnaad waxay tilmaamayaan kacitaankii iyo dhicitaankii ugu dambeeyey ee Ruushka, oo ah boqorka koonfureed ee nebiyadeed, kaas oo ka horreeya Dagaalkii Paniyum ee ku xusan aayadaha saddex iyo tobnaad ilaa shan iyo tobnaad. Marka boqol iyo afartan iyo afarta kun Masiixu ka qaado dharkooda wasakhaysan muuqaallada xidhitaanka ee maalinta weyn ee kafaaraggudka, waxay helaan “duub sharaf leh,” kaas oo ah dallacsiintii Daanyeel loo dallacsiiyey taliyaha saddexaad, oo ay la socoto khamiiska guduudan iyo silsiladda dahabka ah. Taasuna sidoo kale waa hadiyaddii Yuusuf ee silsiladda dahabka ah, dallacsiintiisii uu ku noqday taliyaha labaad iyo hibadii faraantiga boqorka. “Faraantigu” wuxuu u taagan yahay shaabaddii boqornimada ee taliye u adeegsan jiray inuu sharciyadiisa ku dhufte shaabadda boqornimada.

Daariyos wuxuu ku xidhay godkii Daanyeel lagu dhex dhigay libaaxyada shaabaddiisii boqornimo.

Markaasaa boqorkii amar bixiyey, oo Daanyeel baa la keenay, oo godkii libaaxyadana lagu tuuray. Haddana boqorkii waa la hadlay oo Daanyeel ku yidhi, Ilaahaaga aad had iyo goor u adeegto, isagu wuu ku samatabbixin doonaa. Oo dhagax baa la keenay, oo afkii godka la saaray; boqorkiina wuxuu ku shaabadeeyey shaabaddiisii, iyo shaabaddii amiirradiisaba, inaan waxba laga beddelin wixii Daanyeel ku saabsan. Daanyeel 6:16, 17.

Ereyga Cibraaniga ah ee loo turjumay “shaabad” waa H5824 ee Strong's, waxaana laga soo farcamiyey eray asali ah oo u dhigma H5823; macnihiisuna waa faraanti shaabad leh (sida wax

lagu xardhay). Yashuuca malaa'igta hortiisa, Daanyeel godka libaaxyada dhexdiisa, iyo Yuusuf Fircoon hortiisa waxay matalaan shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun, taas oo ah imtixaanka labaad ee Daanyeel laba iyo tobnaad, halkaas oo kuwa la daahiriyeey dabadeed "caddaan laga dhigo," ka hor inta aan "la tijaabin." Sadarradani sidoo kale waxaa metela "Serubaabel," "wiilka Shealtii'eel."

Maalintaas, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay, ayaan ku qaadan doonaa, Serubaabelow, addoonkaygiyow, ina Shealtii'eel, ayaa Rabbigu leeyahay, oo waxaan kaa dhigi doonaa sidii faraanti shaabad ah; waayo, waan ku doortay, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay. Xaggay 2:23.

Serubaabel wuxuu ka dhigan yahay farcankii Baabuloon, aabbihiisuna wuxuu ahaa Shealtii'eel, oo macnihiisu yahay "Ilaah laga baryay." Serubaabel wuxuu matalaa farriinta malaa'igta labaad oo ugu yeedhaysa farcanka Baabuloon adhiga Ilaah maalmaha ugu dambeeya. Qodobka "salaadda" wuxuu la xidhiidhaa boqolka iyo afartan iyo afarta kun ee u yeedha farcankii ugu dambeeyey ee Baabuloon inay ka soo baxaan, waayo soo nooleyntaasu waxay ku dhacdaa oo keliya salaad.

"Soo-nooleyn run ah oo dhexdeena ka dhacda waa tan ugu weyn uguna degdegga badan baahiyahayaga oo dhan. Raadinteedu waa inay noqotaa hawshayada ugu horraysa. Waa in la sameeyo dadaal daacad ah oo lagu helo barakada Rabbiga, ma aha sababta oo ah Ilaah aanu doonayn inuu nagu deeqo barakadiisa, laakiin waa sababta oo ah innagu diyaar uma nihin inaynu helno. Aabbaheenna jannada ku jira aad buu uga sii jecel yahay inuu Ruuxiisa Quduuska ah siiyo kuwa isaga weyddiista, sida waalidiinta dunidu uga jecel yihiin inay carruurtooda siiyaan hadiyado wanaagsan. Laakiin waa hawshayada, qirasho, is-hoosaysiin, toobadkeen, iyo baryo kulul, inaynu ku dhammaystirno shuruudaha uu Ilaah ku ballanqaaday inuu nagu siiyo barakadiisa. Soo-nooleyn waxaa la fili karaa oo keliya iyadoo jawaab loo helayo tukasho. Inta dadku sidaas uga madhan yihiin Ruuxa Quduuska ah ee Ilaah, ma ay qaddarin karaan wacdinta Erayga; laakiin marka xoogga Ruuxu taabto qalbiyadooda, markaas khudbadaha la bixiyo ma ahaan doonaan kuwo aan saamayn lahayn. Iyagoo lagu hoggaaminayo waxbaridda Erayga Ilaah, iyadoo la muujinayo Ruuxiisa, iyo ku-dhaqanka garasho sugan, kuwa ka soo qaybgala shirarkeenna waxay heli doonaan waayo-aragnimo qaali ah, oo markay guryahooda ku noqdaan, waxay diyaar u ahaan doonaan inay ku yeeshaan saamayn caafimaad qabta."

"Calan-wadaayaashii hore waxay garanayeen waxa ay ka dhigan tahay in Ilaah lagula halgamo tukasho, oo lagu raaxaysto daadinta Ruuxiisa. Laakiin kuwanu waxay ka sii baxayaan masraxa hawsha; oo yaa u soo kacaya inay meeshooda buuxiyaan? Sidee bay tahay jiilka soo kacayaa? Ma Ilaah bay u soo jeesteen? Ma ka soo jeednaa hawsha ka socota meesha quduuska ah ee samada, mise waxaynu sugaynaa in xoog qasbaya uu kaniisadda ku soo dego ka hor intaan aynu baraarugin? Ma waxaynu rajaynaynaa inaan aragno kaniisadda oo dhan oo dib loo nooleeyo? Wakhtigaasu marnaba iman maayo."

"Waxaa kaniisadda ku jira dad aan weli soo noqon, oo aan ku midoobi doonin tukasho daacad ah oo adkaysi badan, wax ku ool ah. Waa inaynu shaqada si qof-qof ah u bilownaa. Waa inaynu tukannaa in ka badan, oo hadalna ka yaraan. Xumaantu way badatay, waana in dadka la

baro inayan ku qanacsanaan ekaansho cibaado oo aan lahayn ruuxa iyo xoogga. Haddii aynu ku dadaalno baadhidda qalbiyadeenna, ka takhalusidda dembiyadeenna, iyo saxidda u janjeeritaannadeenna sharka ah, nafahayagu looma sarraysiin doono wax aan waxba tarayn; waxaynu ka shakiyi doonnaa nafteenna, annagoo leh dareen joogto ah in ku filnaanteenu ka timaaddo Ilaah.” Selected Messages, book 1, 121, 122.

Calaamadda jidka ee salaadda waxaa lagu soo bandhigay Daanyeel, iyadoo lagu tilmaamayo salaad lagu fahmayo farriinta dibadda ee cutubka labaad, iyo sidoo kale salaad lagu dhammaystirayo farriinta gudaha ee lagu matalay cutubka sagaalaad. Serubaabel iyo aabbihiis Shealtii’eel waxay matalaan shaabadaynta boqol iyo afartan iyo afarta kun marka la joogo imtixaanka labaad, kaas oo ah imtixaanka muuqda ee sawirka bahalka, kaas oo sidoo kale ah imtixaanka gudaha ee lagu matalay Muujintii cutubka kow iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaad, iyo sidoo kale imtixaanka dibadda ee lagu matalay Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaad.

Waxaan sii wadi doonnaa ka hadalka aayadda kow iyo tobnaad maqaalka xiga.